

Financiële verslaglegging

De directie en de Raad van Toezicht van de Stichting Van Gogh Museum (hierna: VGM) bieden u hierbij het (geconsolideerde) financieel jaarverslag over 2012 aan, inclusief de hierin opgenomen jaarcijfers van de tot de verslaggevende eenheid behorende entiteiten.

Dit zijn:

De Stichting Van Gogh Museum, bestaande uit het Van Gogh Museum in Amsterdam en De Mesdag Collectie (hierna: DMC) in Den Haag.

Van Gogh Museum Enterprises B.V. (hierna: VGME), een dochteronderneming waarin VGM een belang van 100% heeft. In deze onderneming zijn de commerciële activiteiten van VGM ondergebracht.

Van Gogh Museum Enterprises II B.V. (hierna: VGME II), een dochteronderneming waarin VGM een belang van 100% heeft. De onderneming is eind 2011 opgericht en heeft op 29 december 2011 alle activiteiten overgenomen van VGME.

PP10 B.V. (hierna: PP10), een joint venture tussen VGM en de Stichting Het Rijksmuseum Amsterdam. Het belang in PP10 is gelijkelijk verdeeld over de twee aandeelhouders. Vanaf 1 augustus 2009 zijn in deze onderneming de activiteiten ondergebracht

op het gebied van de meldkamers en de alarmopvolging van de beide aandeelhouders. De jaarcijfers van PP10 zijn volgens de methode van proportionele consolidatie opgenomen in dit financieel jaarverslag.

De Stichting Van Gogh Museum Nieuwe Vleugel, waarvan de jaarcijfers geheel zijn samengevoegd.

Bestuursverslag

Missie en beleid

In 2009 is het Strategisch Plan 2009-2014 in werking getreden, waarin de missie, de visie en de strategische doelstellingen van het Van Gogh Museum zijn vastgelegd. De missie luidt:

- Het Van Gogh Museum maakt het leven en werk van Vincent van Gogh en de kunst van zijn tijd toegankelijk voor zo veel mogelijk mensen om hen te verrijken en te inspireren.

De visie geeft de situatie weer waarnaar het Van Gogh Museum streeft:

- Het Van Gogh Museum is een van de meest gerespecteerde en meest toegankelijke musea ter wereld. Het is innovatief, toonaangevend, dynamisch, kwalitatief hoogstaand en professioneel in al zijn activiteiten.
- Het Van Gogh Museum excelleert in het behoud en beheer van, het onderzoek naar en de presentatie van de aan het Van Gogh Museum toevertrouwde kunst en objecten. Het Van Gogh Museum excelleert in de verrijking van de collectie door nieuwe aanwinsten en bruiklenen.
- Het Van Gogh Museum bereikt wereldwijd zo veel mogelijk mensen, ook de niet-bezoeker, en bouwt een sterke band op met zijn publiek door het een inspirerende en verrijkende ervaring te bieden.
- Het Van Gogh Museum beschikt over ruime middelen en steunt en onderhoudt een breed (inter)nationaal netwerk van partners.
- Het museum is een aantrekkelijke werkgever waar talent en ideeën zich binnen een professioneel uitdagende omgeving kunnen ontplooiën.

Deze missie en visie zijn uitgewerkt in zes strategische doelstellingen:

- Wij willen een innovatief museum zijn.
- Wij willen een breed toegankelijk museum zijn.
- Wij willen in alle geledingen van het museum kwaliteit uitstralen.
- Wij willen een uitgebreid netwerk van partners en steunverleners opbouwen.
- Wij willen een bezoek aan het Van Gogh Museum een inspirerende en verrijkende ervaring maken.
- Wij willen een aantrekkelijke werkgever zijn.

Gang van zaken in het verslagjaar

Algemeen

Het verslagjaar 2012 heeft in het teken gestaan van de verbouwing, de daarmee samenhangende sluiting van het museum op de Paulus Potterstraat 7 en het tijdelijk verplaatsen van een groot deel van de presentatie van de vaste collectie naar

de Hermitage Amsterdam van de periode oktober 2012 tot en met april 2013. Dit heeft invloed gehad op het resultaat 2012 en heeft erin geresulteerd dat dit atypische jaar met een verlies is afgesloten.

Naast de gebeurtenissen omtrent huisvesting zijn er nog diverse andere belangrijke ontwikkelingen geweest die een serieuze impact hebben gehad op onze organisatie, waarvan hieronder in willekeurige volgorde een opsomming:

- De voorbereiding van een mogelijke Nieuwe Entree aan het Museumplein.
- De werving van fondsen voor de Nieuwe Entree.
- Naar aanleiding van de implementatie van het OOT-traject, wordt nu een verdere professionalisering doorgevoerd van het besturings- en beheermodel.
- De realisatie van een tentoonstelling in Japan en Korea die doorloopt in 2013.
- Diverse andere ontwikkelingen die van materiele invloed zijn/zullen zijn op onze relatie met het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (hierna: OCW). Dit betreft onder andere het al dan niet opzeggen door OCW van de beheersovereenkomst, het afzien van OCW van het recht om de leden van onze Raad van Toezicht te benoemen en de wijzigingen in het Rijkshuisvestingsstelsel.
- De wijziging in de fiscale positie van onze organisatie inclusief de daaraan gelieerde entiteiten.

Het verslagjaar is afgesloten met een geconsolideerd negatief resultaat van € 2.177.576,- waar een nihil resultaat was begroot. Het resultaat is opgebouwd uit een exploitatieverlies vanuit de museale activiteiten van € 3.389.423 en een positief resultaat op de commerciële activiteiten van € 1.211.847,-. In het vermogen valt de bestemmingsreserve voor de verbouwing van De Mesdag Collectie vrij à € 57.000 en wordt toegevoegd aan de algemene reserve. In de paragraaf 'Mutaties in diverse onderdelen van het eigen vermogen' worden deze posten verder toegelicht.

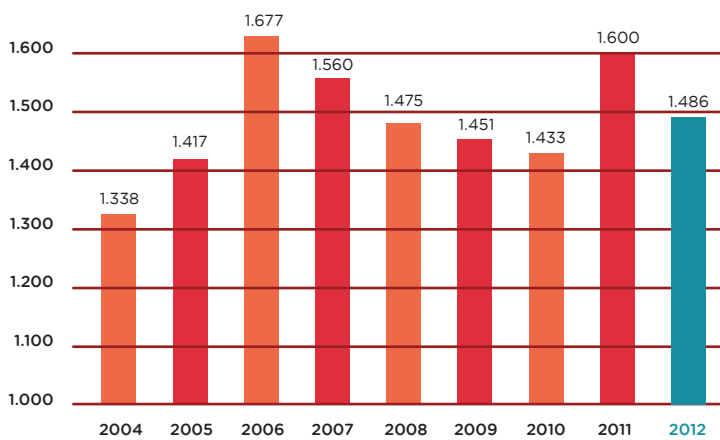
Het resultaat zal geheel worden verrekend met de Algemene Reserve.

Verbouwing Rietveldgebouw, Paulus Potterstraat 7

Het Rietveldgebouw is op 29 september 2012 gesloten vanwege een ingrijpende verbouwing inzake brandveiligheid. De verbouwing nam zeven maanden in beslag en op 1 mei 2013 werden de deuren weer geopend met de jubileumtentoonstelling *Van Gogh aan het werk*.

Het museum heeft door de tijdelijke presentatie in de Hermitage Amsterdam een groot deel van de vaste collectie zichtbaar gehouden.

Bezoekersaantallen 2004 t/m 2012 (x1.000)

Bezoekcijfers

Voor de begroting 2012 is uitgegaan van 1.563.000 bezoekers. Hiervan zijn er 1.070.000 begroot voor de periode januari tot en met september in het Rietveldgebouw en 493.000 voor de periode oktober tot en met december in de Hermitage Amsterdam. Uiteindelijk werden er over 2012 1.486.281 bezoekers geteld. Dit is onderverdeeld naar 1.174.947 bezoekers in het eigen museum, een plus van 104.947 (+ 9.8%) en 311.334 bezoekers bij de Hermitage Amsterdam, 181.666 (-/- 36.8%) minder bezoekers dan verwacht. Hiermee is de beoogde symbiose tussen de tentoonstellingen *Vincent en de Impressionisten* onvoldoende uit de verf gekomen.

Naar DMC kwamen 13.098 bezoekers. DMC scoort daarmee lager dan begroot.

Tentoonstellingen

In 2012 werd in het VGM – naast de presentatie van de vaste collectie – opnieuw een belangrijke tijdelijke tentoonstelling georganiseerd: *Dreams of nature. Symbolisme van Van Gogh tot Kandinsky*. Deze trok de aandacht van het publiek en leverde daarmee een bijdrage aan de prima bezoekersaantallen tot en met september op de Paulus Potterstraat 7. De tijdelijke presentatie van de vaste collectie *Vincent. Het Van Gogh Museum in de Hermitage Amsterdam* wordt als vaste collectie in de Hermitage Amsterdam geclassificeerd.

Meer informatie over de tentoonstellingen vindt u in het inhoudelijke jaarverslag over 2012.

Resultaat 2012

Ook in dit bijzondere jaar liggen de verhoudingen tussen onze eigen inkomsten en structurele subsidies van de overheid op bijna exact 75%-25%. De belangrijkste eigen inkomsten zijn de entreegelden en de commerciële inkomsten (in 2012 respectievelijk circa 43% en 22%). De totale overheidgerelateerde inkomsten vertegenwoordigden over 2012 een aandeel van bijna 25%. Gezien de recente bezuinigingen in de culture sector wil VGM deze afhankelijkheid verder terugdringen. VGM investeert daarom ook in 2013 in haar financiële en beheermodel, nieuwe producten en markten, maar kijkt ook kritisch naar de doelmatigheid van haar eigen organisatie.

Zoals eerder aangegeven bedraagt het geconsolideerde nettoresultaat over 2012 een verlies € 2.177.576,- (over 2011 een winst van ruim € 702.000,-), dit bestaat uit een positief resultaat voor de maanden januari tot en met september en een verlieslatende periode in de Hermitage Amsterdam van oktober tot en met december.

Het positieve resultaat van VGME, de 100% dochteronderneming van VGM, bedraagt € 1.033.150,- (over 2011 ruim € 1.250.000,-). Dit blijft achter bij het begrote resultaat van € 1.191.000,-, waarbij opgemerkt moet worden dat dit begrote resultaat reeds is aangepast met € 649.000,- aan doorbelasting van kosten inzake de dienstverlening van VGM ten behoeve van de dochteronderneming, hetgeen op moment van het samenstellen van de begroting 2012 nog niet bekend was.

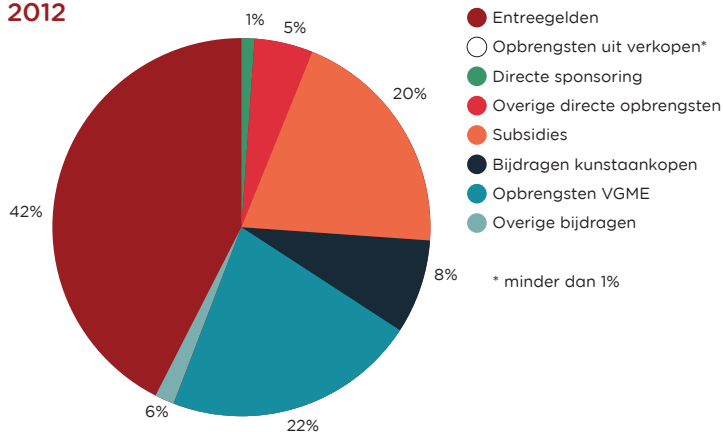
Dit betekent dat het resultaat van VGME € 157.850,- (13%) achterblijft bij de begroting. Successen waren er bij de productgroepen Wholesale (41%), Detailhandel (3%) en Kaartverkoop (154%), de bruto marge voor de artikelgroepen Reproducties en Rechten (24%) en Licenties (95%) liepen juist terug. Per saldo verbeterde de bruto marge met € 385.875,- (7.7%). Dit werd echter tenietgedaan door een stijging in de lasten met € 1,2 miljoen waarvan € 649.000,- doorbelasting VGM.

Belangrijkste oorzaak hiervan is de onvoorziene terugval van de verkopen in de Hermitage Amsterdam waardoor het toegenomen werkapparaat niet meer verantwoord kon worden.

Het resultaat van VGME komt – conform de gemaakte afspraken – geheel ten goede aan VGME II en is als zodanig opgenomen in de geconsolideerde cijfers.

In 2012 is door PP10 gestart met de dienstverlening aan het Stedelijk Museum, wat de exploitatie ten goede komt. Het positieve resultaat over 2012 bedraagt € 122.696,- waarmee het eigen vermogen bijna geheel is aangezuiverd. De resultaten zijn proportioneel geconsolideerd in VGM.

Opbrengsten 2012

Baten

De eerder genoemde bezoekcijfers waren in 2012 met een totaal aantal bezoekers van 1.486.281 lager dan verwacht. In de begroting 2012 was uitgegaan van 1.563.000 bezoekers. Ondanks de vele inspanningen op het gebied van communicatie en marketing en de lovende kritieken op de tentoonstelling *Vincent. Het Van Gogh Museum in de Hermitage Amsterdam* hebben de bezoekers de Hermitage Amsterdam onvoldoende weten te vinden.

Een tweede verklaring voor de tegenvallende entree-inkomsten ligt in het hoge aantal Museumkaartbezoekers bij de Hermitage Amsterdam. Voor elke Museumkaartbezoeker ontvangt VGM ongeveer 60% van de entreeprijs.

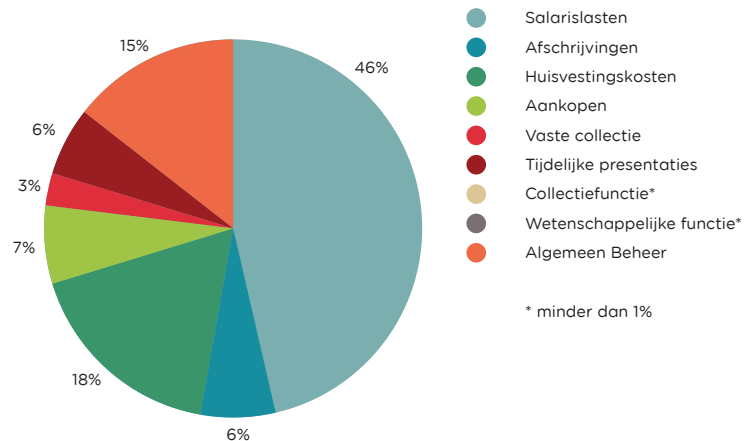
De sponsorinkomsten en de bijdragen uit fondsen blijven achter bij de begroting. De opbrengsten uit activiteiten zoals The Yellow House, Business Circle en Mesdag Business Club blijven achter bij de gemaakte plannen en de daaruit begrote inkomsten.

In de categorie 'Overige directe inkomsten' blijven met name de opbrengsten vanuit de Vrijdagavonden achter op begroting vanwege de sluiting. Hier zijn ook de opbrengsten van de tentoonstelling in Japan en Korea 2012 verantwoord.

De baten uit subsidie OCW liggen in lijn met het begrote niveau. Er is een kleine stijging als gevolg van een hogere indexatie voor prijs- en loonontwikkelingen dan ingeschat, het betreft een bedrag van € 50.562,-.

Met hulp van sponsorgelden van de BankGiro Loterij, Mondriaan Fonds, Linklaters, VSBfonds en Prins Bernhardfonds heeft VGM in 2012 Van Goghs aquarel *Knotwilg* kunnen verwerven.

Kosten 2012

Lasten

Aan de lastenkant laten met name de personele kosten en de kosten voor algemeen beheer materiële afwijkingen zien ten opzichte van de begroting. In het derde kwartaal is er veel aandacht geweest voor de ontwikkeling van de kosten.

De loonkosten laten een lichte overschrijding zien van € 0.2 miljoen, het inhuren van extern personeel is met € 2.9 miljoen de belangrijkste oorzaak van de overschrijding. Gedeeltelijk is dit te verklaren uit vervanging bij ziekte of zwangerschap maar voor het grootste gedeelte zijn deze te relateren aan de vele projecten met betrekking tot het uit- en inhuizen. Extra aandacht voor de ontwikkeling van deze kosten heeft geleid tot een flinke daling in het vierde kwartaal. Dit is vooral bereikt door het vervangen van tijdelijk personeel door vaste aanstellingen.

Bij de kosten voor algemeen beheer valt de overschrijding van de kosten voor adviseurs op. Ook in dit geval zijn de toekomstige huisvestingsplannen en uitloop OOT-Traject de belangrijkste oorzaken van de hoge kosten voor de ondersteuning door adviseurs.

Mutaties in de diverse onderdelen van het eigen vermogen

Voor de verantwoording van de subsidie van het Ministerie van OCW geldt onder andere als voorwaarde dat de jaarrekening wordt ingericht conform de bepalingen van het Handboek Verantwoording Cultuursubsidies Instelling 2009-2012. Het ministerie past stringente regels toe voor de rubricering van het eigen vermogen. Zo moeten bepaalde onderdelen van het eigen vermogen worden onderscheiden in bestemmingsreserves en bestemmingsfondsen.

In 2012 is de bestemmingsreserve DMC ad € 57.000,- vrijgevallen ten gunste van de algemene reserve. Deze was

in het verleden gevormd ten tijde van de sluiting van DMC en het positieve resultaat dat hierdoor jaarlijks ontstond is gereserveerd. Deze reserve kon conform de besluitvorming van de Raad van Toezicht gebruikt worden voor de incidentele kosten die samenhangen met de herinrichting en heropening van het museum. Er zijn geen kosten meer te verwachten die samenhangen met het geformuleerde doel.

De bovengenoemde vermogensmutaties resulteerden in een bedrag van € 2.120.576,- welke zal worden onttrokken aan de algemene reserve. Na deze onttrekking bedraagt de geconsolideerde algemene reserve op het einde van het verslagjaar € 8.581.484,-.

In 2013 en volgende jaren zal de omvang van de continuïteitsreserve op de gewenste omvang van € 10 miljoen gehouden worden.

Fiscale positie museum en gelieerde entiteiten

De fiscale aspecten voor met name de vennootschapsbelasting zijn ook in 2012 een onderwerp van aandacht geweest. VGM blijft van mening dat zij aangemerkt moet worden als 'niet VPB-plichtig lichaam' en daarover worden met de belastingdienst standpunten uitgewisseld.

In het belastingplan 2012 is de 'Geefwet' geïntroduceerd, wat tot gevolg heeft dat de fiscale faciliteit binnen de VPB-wetgeving om de volledige jaarwinst van onze commerciële dochter VGME op basis van een fondsenwervende overeenkomst belastingvrij door te storten naar VGM. Deze commerciële inkomsten zijn van belang voor de financiële ruimte die nodig is voor het realiseren van onze museale doelstellingen.

Met de belastingdienst is een convenant gesloten inzake horizontaal toezicht, dit zal in 2013 verder worden geconcretiseerd.

Toekomstverwachtingen

Begroting 2013

Het belangrijkste uitgangspunt bij het opstellen van de begroting 2013 is de noodzakelijke renovatie van het Rietveldgebouw en het inhuizen van de collectie met *Van Gogh aan het werk* als openingstentoonstelling.

Dit zal voor 2013 betekenen dat er een verlieslatende exploitatie zal zijn, die deels veroorzaakt wordt door de lagere bezoekerscijfers in de Hermitage Amsterdam en de daarmee samenhangende bestedingen in de museumwinkel aldaar. Verder zijn er extra kosten als gevolg van het weer inhuizen van de collectie in het Rietveldgebouw aan de Paulus Potterstraat 7.

Begroting 2013 (in duizenden €)

Baten

Directe opbrengsten	18.903.914
Indirecte opbrengsten	291.000
Subsidies en bijdragen	11.011.255

Totaal: Baten

30.206.169

Lasten

Personeelslasten	13.215.997
Afschrijvingen	2.421.204
Huren, services en overige huisvestingskosten	8.049.632
Aankopen	2.200.000

Overige lasten

Totale lasten inzake publieksfunctie (vaste collectie)	1.740.576
Totale lasten inzake tijdelijke presentaties	1.886.113
Totale lasten inzake collectiefunctie	300.100
Totale lasten inzake wetenschappelijke functie	315.775
Totale lasten inzake algemeen beheer	2.936.429

Totaal: Lasten

33.065.826

Saldo uit gewone bedrijfsuitoefening -2.859.657

Rentebaten	516.700
Buitengewone baten	1.700.000

Exploitatieresultaat

-642.957

Resultaatbestemming
- Bouw Entreegebouw -551.250

Exploitatieresultaat na verwerking resultaatbestemming

-1.194.250

In 2012 is de verbouwing gebruikt als katalysator voor het prioriteren van alle activiteiten van onze organisatie voor de jaren 2012/2013. In dat kader is besloten om alleen de focus-activiteiten uit te voeren. Dat betreft de activiteiten van het museum die gericht zijn op:

- Het realiseren en beheersen van diverse huisvestingsprojecten.
- Het realiseren van een mogelijke Nieuwe Entree aan het Museumplein.
- Het voorbereiden van de heropening van het museum in mei 2013.
- Het optimaliseren van de bezoekersstromen.

- Het onderzoeken van nieuwe huisvesting voor het hoofdkantoor.
- Webstrategie.
- Het optimaliseren van de interne processen.
- Het voorbereiden van de herinrichting van de vaste presentatie in 2014.
- Het voorbereiden van de tentoonstelling *Munch : Van Gogh*.

De (financiële) ontwikkelingen zullen maandelijks worden gerapporteerd en besproken met de belanghebbenden. VGM staat voor de uitdaging zo effectief en efficiënt mogelijk de gevolgen van de verbouwing op te vangen.

Subsidierelatie met het Ministerie van OCW

In 2012 is de subsidiebeschikking ontvangen voor de periode 2013-2016. Hierin is de aangekondigde subsidiekorting verwerkt en is de wetenschappelijke functie van VGM niet erkend.

Het belang van externe inkomensbronnen zal onverminderd een punt van aandacht blijven. Toch biedt de toegekende subsidie voldoende ruimte en middelen om de dienstverlening op kwalitatief goede wijze voort te zetten voor de komende vier jaar in een verbouwd museum.

Huidige en toekomstige huisvesting

Het huidige stelsel van de rijkshuisvesting zal verdwijnen, er worden momenteel meerdere varianten onderzocht: een variant waarin de eigendom van de museumgebouwen wordt overgedragen naar de stichtingen of een variant waarbij het huidige rijkshuisvestingsstelsel wordt herzien en de demarcatie wordt verhelderd van de kosten waarvoor de eigenaar (in casu de RGD) en de gebruiker (in casu de musea) verantwoordelijk zijn.

De ontwikkelingen met betrekking tot de Nieuwe Entree zijn in een spannende fase aanbeland waarbij met name het verwerven van voldoende sponsorgelden de volle aandacht heeft. In 2013 heeft de BankGiro Loterij een bedrag van € 4,5 miljoen toegezegd voor de realisatie. De Vincent van Gogh Stichting ondersteunt dit initiatief met € 1,1 miljoen. Dit heeft de mogelijkheid tot het realiseren van dit project een enorme impuls gegeven en verdere besluitvorming wordt in de tweede helft van 2013 verwacht.

Overige onderwerpen

Hermitage Amsterdam

Graag richten wij een woord van dank aan de Hermitage Amsterdam, die het mogelijk heeft gemaakt om het werk van Vincent van Gogh zichtbaar te houden voor het publiek middels de presentatie van onze vaste collectie *Vincent. Het Van Gogh Museum in de Hermitage Amsterdam* in hun prachtige gebouw aan de Amstel.

Personeel en organisatie

Per balansdatum telde de formatie van VGM 198,6 fte's tegen 188 fte's over 2011. Bij VGME waren in 2012 47,11 fte's in dienst; in 2011 was dit 35,64 fte's.

VGM heeft besloten om in 2013 haar openingstijden te verruimen en haar bezoekersstromen te sturen met behulp van bloktijden van 2 uur. Zo wil VGM de bezoekersbeleving optimaliseren en haar capaciteit optimaal benutten.

Beleggingsbeleid

Wij hanteren een risicomijdend beleggingsbeleid, waarbij de Regeling Belenen en Beleggen door Instellingen voor Onderwijs en Onderzoek van het Ministerie van OCW als belangrijk referentiekader geldt. Dit betekent dat wij uitsluitend beleggen in staatsobligaties, obligaties uitgegeven door Europese financiële instellingen met minimaal een A-rating, of aandelenbeleggingen waarvan de hoofdsom 100% gegarandeerd is door financiële instellingen met een A-rating.

Code Cultural Governance

VGM past integraal de regels voor Good Governance toe zoals deze zijn vastgelegd in de principes en best practice-bepalingen van de Code Cultural Governance. Binnen VGM wordt het Raad van Toezicht-model toegepast, waarbij het bestuurlijke proces in handen is van een tweehoofdige directie, beiden met de positie van statutair bestuurder. Het toezichthoudende proces is in handen van de Raad van Toezicht, waarvan de leden door en uit de Raad van Toezicht worden benoemd.

Verantwoordingsverklaring CBF-keurmerk

Houders van het CBF-keurmerk moeten een 'verantwoordingsverklaring' aan het CBF verstrekken. In deze verklaring rapporteert de keurmerkhouders over drie belangrijke principes in het kader van 'goed bestuur':

- De scheiding tussen de functie 'toezicht houden' – het vaststellen of goedkeuren van plannen en het kritisch volgen van de organisatie en haar resultaten - en de functies 'besturen' en 'uitvoeren'.
- Het continu werken aan de optimale besteding van middelen, zodat effectief en doelmatig wordt gewerkt aan het realiseren van de doelstellingen.
- Het optimaliseren van de relaties met belanghebbenden, met gerichte aandacht voor de informatieverschaffing en de inname en verwerking van wensen, vragen en klachten.

Uiteraard hecht VGM veel belang aan deze principes. Om de adequate positionering tussen de toezichthoudende, de besturende en de uitvoerende functie optimaal te borgen zijn in overleg met het CBF in 2012 de statuten aangepast. Voor het overige wordt een optimale (interne) functiescheiding

nagestreefd, om een effectieve en doelmatige besteding van middelen te realiseren. Tevens draagt deze (interne) functiescheiding bij aan de betrouwbaarheid van zowel de interne als de externe informatievoorziening.

Met het oog op het realiseren van de prestatieafspraken die zijn gemaakt met het Ministerie van OCW, communiceert VGM stelselmatig met zijn belanghebbenden. Op deze wijze werken we onafgebroken aan een optimale aansluiting van ons aanbod bij de eisen en wensen van onze belanghebbenden.

Aldus vastgesteld d.d. 4 april 2013

A.C. Rüger, algemeen directeur
(benoemd per 1 april 2006)

F. van Koetsveld, zakelijk directeur
(benoemd per 1 juni 2006)

Verlag Raad van Toezicht

Algemeen

De Raad van Toezicht (hierna: RvT) heeft in het jaar 2012 viermaal vergaderd. Naast de lopende zaken als financiën en organisatie is in 2012 door de RvT veel aandacht besteed aan twee belangrijke onderwerpen: het cultuurbeleid van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (hierna: Ministerie van OCW) en de huisvesting van het Van Gogh Museum (hierna: VGM).

Cultuurbeleid Rijksoverheid

Op basis van de nieuwe subsidiesystematiek, ingesteld door staatssecretaris Zijlstra in 2011, diende het VGM voor 1 februari 2012 zijn subsidieaanvraag in bij het Ministerie van OCW. Begin 2012 werd een extra RvT-vergadering ingelast om deze subsidieaanvraag te bespreken, alsook het beleidsplan 2013-2016. In mei 2012 bracht de Raad voor Cultuur advies uit. Naar aanleiding van deze subsidieaanvraag: de Raad was zeer lovend over het Van Gogh Museum en adviseerde de staatssecretaris subsidie toe te kennen conform plaatsing in categorie één. In september 2012 ontving het VGM de definitieve subsidiebeschikking van het Ministerie van OCW: voor de periode 2013-2016 is € 30,4 miljoen toegekend. Het VGM is verheugd over deze continue support door de Nederlandse overheid.

Staatssecretaris Zijlstra kondigde in 2011 aan geen gebruik meer te zullen maken van zijn statutaire benoemingsrecht ten aanzien van RvT leden; in de RvT-vergadering van september 2012 zijn daartoe de statuten van het VGM gewijzigd. De RvT-leden worden nu benoemd door de RvT. Daarnaast zijn er enkele wijzigingen opgenomen om de statuten in lijn te brengen met de eisen die het Centraal Bureau Fondsenwerving stelt.

Huisvesting

De huisvestingsprojecten kunnen worden onderverdeeld in:

- Project Onderhoud & Brandveiligheid: het Rietveldgebouw is van september 2012 t/m april 2013 dicht geweest om noodzakelijke onderhoudswerkzaamheden te kunnen verrichten.
- Project Hermitage: 75 van de topstukken van het VGM zijn gepresenteerd in de Hermitage Amsterdam gedurende de renovatie van het Rietveldgebouw.
- Project Kurokawa: de mogelijke Nieuwe Entree aan het Museumplein, aangesloten op de Kurokawavleugel.

De RvT heeft naar aanleiding van bovengenoemde projecten de financiering, tijdsplanning en capaciteit besproken. De permanente beschikbaarheid van de collectie voor het publiek is hierbij steeds een belangrijk uitgangspunt geweest. Het Project Kurokawa ('Nieuwe Entree') blijft in 2013 een belangrijk punt van aandacht, waarbij met name het werven van voldoende sponsorgelden de volle aandacht heeft. In 2012 zijn de Jaarrekening 2011 en Begroting 2013 besproken en goedgekeurd door de RvT.

Bestuur & organisatie

Betreffende de samenstelling van de directie is besloten dat de heer F. van Koetsveld ook na het bereiken van zijn pensioengerechtigde leeftijd per 1 juli 2012, tot 1 mei 2013 als zakelijk directeur aan het VGM verbonden blijft in verband met de grote uitdagingen waar het VGM voor staat. In het verslagjaar is de werving voor een nieuwe zakelijk directeur gestart. Hiervoor is een sollicitatiecommissie ingesteld, bestaande uit een afvaardiging van de RvT en de algemeen directeur van het VGM. Deze procedure is in 2013 met succes afgerond. De benoeming van de heer A. Dönszelmann, voormalig Sectormanager Bedrijfsvoering, bevestigt de kwaliteit van de VGM-organisatie.

Samenstelling Raad van Toezicht

Ten opzichte van het jaar 2011 hebben enkele veranderingen plaatsgevonden in de samenstelling van de RvT.

De RvT streefde naar een verdere uitbreiding van de Raad met een lid met een sterke commerciële, bedrijfsmatige achtergrond en met een voor het museum relevant netwerk. De heer H. van Beuningen, partner bij Booz & Company, is benoemd als lid van de RvT. Met dit extra lid zijn de verschillende gewenste profielen van RvT-leden zoals neergelegd in de *Code Cultural Governance* op een goede manier ingevuld.

Mevrouw T. Maas-de Brouwer is herbenoemd als voorzitter voor de periode van vier jaar. De heer J. Cuno zal per 22 maart 2013 aftreden als RvT-lid aangezien zijn maximale zittingstermijn is bereikt.

Activiteiten Raad van Toezicht

Werkwijze

De voorzitter van de RvT heeft - naast de reguliere vergaderingen - regelmatig overleg met de algemeen directeur van het VGM. In dit overleg worden naast de lopende zaken, de agendaonderwerpen van de RvT besproken.

Er zijn binnen de RvT twee commissies actief, te weten:

- **Auditcommissie**
De Auditcommissie, actief sinds 2010 met als vertegenwoordigers dhr. P. Tieleman en dhr. R. Dijkgraaf. De Auditcommissie is betrokken bij de financiële verslaglegging, begroting en kwaliteit van de financiële organisatie en rapportage.
- **Bouwcommissie**
Ook de Bouwcommissie, ingesteld in 2011, heeft in 2012 een actieve rol gespeeld. Deze commissie richt zich op de grootschalige en uitdagende huisvestingsprojecten van het VGM. In deze commissie zitten namens de RvT mw. A.J. Kellermann en mw. T.A. Maas-de Brouwer. De Bouwcommissie heeft regelmatig een rondleiding gekregen door het Rietveldgebouw dat in 2012 een periode gesloten was vanwege een grote renovatie. Ook is de Bouwcommissie wekelijks op de hoogte gebracht van de vorderingen ten aanzien van de renovatie.

Jaarrekening 2012

De jaarrekening 2012 is besproken in de vergadering van de Auditcommissie van 13 maart 2013. Daarbij heeft de externe accountant zijn bevindingen gerapporteerd naar aanleiding van zijn controlewerkzaamheden ten behoeve van de controleverklaring bij de jaarrekening 2012. De Auditcommissie heeft de jaarrekening met een positief advies aan de RvT voorgelegd. Conform artikel 8 lid 1 sub b van de statuten heeft de RvT de jaarrekening 2012 goedgekeurd.

De RvT erkent dat het VGM, directie en medewerkers in het verslagjaar belangrijke inspanningen hebben geleverd. De RvT spreekt hiervoor haar grote dank uit.

Dit geldt voor wat betreft de tijdelijke tentoonstelling *Dreams of nature. Symbolisme van Van Gogh tot Kandinsky*, de noodzakelijke renovatie van het Rietveldgebouw, de noodzakelijke uithuizing van de collectie en de presentatie van de topstukken in de Hermitage Amsterdam, genaamd *Vincent. Het Van Gogh Museum in de Hermitage Amsterdam*.

De inzet en betrokkenheid van de VGM-organisatie zijn een gezonde basis voor een uitdagend 2013.

Aldus goedgekeurd op 10 april 2013.

Mw. T.A. Maas-de Brouwer
(benoemd per 25 september 2008)

Dhr. P. Tieleman
(benoemd per 24 augustus 2009)

Mw. A.J. Kellermann
(benoemd per 31 mei 2010)

Dhr. R.H. Dijkgraaf
(benoemd per 31 mei 2010)

Dhr. H. van Beuningen
(benoemd per 26 november 2012)

Geconsolideerde balans per 31 december 2012, na verwerking resultaat (in euro's)

Activa	31.12.2012	31.12.2011
Vaste Activa		
Immateriële vaste activa		
Merkenrecht Van Gogh	253.535	71.688
Materiële vaste activa		
Gebouwen en terreinen	9.253.413	10.250.822
Inventaris en inrichting	1.047.558	1.410.665
Museale inventaris	23.132	26.240
Andere bedrijfsmiddelen	1.686.434	532.203
	<hr/> 12.010.537	<hr/> 12.219.930
Vlottende Activa		
Vorraden		
Onderhanden activiteiten	170.644	211.527
Vorraden	2.573.249	1.911.823
	<hr/> 2.743.893	<hr/> 2.123.350
Vorderingen		
Debiteuren	1.732.874	1.270.391
Belastingen en premies soc. verzekeringen	473.482	808.883
Overige vorderingen	2.361.952	2.029.496
	<hr/> 4.568.307	<hr/> 4.108.770
Effecten		
Beleggingsrekening	4.606.804	5.858.913
	<hr/> 4.606.804	<hr/> 5.858.913
Liquide middelen		
Totaal liquide middelen	6.810.946	9.263.477
	<hr/> 30.994.022	<hr/> 33.646.128
Totaal activa	30.994.022	33.646.128

Passiva	31.12.2012	31.12.2011
Eigen Vermogen		
Algemene reserve	8.581.484	10.833.755
Overige (bestemmings-) reserves	2.425.876	2.570.217
Bestemmingsfonds OCW 'Veiligheid Musea'	220.200	220.200
Bestemmingsfonds OCW 'Verbouwing Mesdag'	1.263.333	1.414.933
	<hr/> 12.490.893	<hr/> 15.039.105
Aankoopfonds		
Aankoopfonds	8.006.769	7.754.771
	<hr/> 8.006.769	<hr/> 7.754.771
Voorzieningen		
Overige voorzieningen	2.706.203	2.434.922
	<hr/> 2.706.203	<hr/> 2.434.922
Langlopende schulden		
Investeringsubsidie	1.534.670	1.875.708
	<hr/> 1.534.670	<hr/> 1.875.708
Kortlopende schulden		
Schulden aan leveranciers	3.123.420	3.016.991
Belastingen en premies soc. verzekeringen	905.691	1.258.529
Overige schulden	1.129.443	973.313
Overlopende passiva	1.096.934	1.292.788
	<hr/> 6.255.487	<hr/> 6.541.622
Totaal passiva	30.994.022	33.646.128

Geconsolideerde staat van baten en lasten, categoriale indeling (in euro's)

Baten	2012	2012 begroting	2011
Directe opbrengsten			
Publieksinkomsten	15.200.072	15.754.269	17.642.964
Sponsorinkomsten	273.520	1.062.450	296.500
Overige inkomsten	1.826.486	2.014.319	1.001.906
Indirecte opbrengsten	7.715.479	7.602.400	7.443.702
Totale Opbrengsten	25.015.557	26.433.438	26.385.072
Subsidie OCW			
Onderdeel huren	3.939.398	3.890.000	3.762.621
Onderdeel exploitatiebijdragen	3.249.164	3.248.000	3.282.697
Onderdeel projectsubsidie	-	-	822.160
Subsidie gemeente	-	-	15.842
Overige subsidies/bijdragen			
Subsidies uit publieke middelen	579.979	572.178	534.555
Bijdragen uit private middelen	2.881.068	2.369.800	2.949.682
Bijdragen uit VSB-fonds	42.808	-	227.500
Totale bijdragen	10.692.417	10.079.978	11.595.057
Totale baten	35.707.973	36.513.416	37.980.129

Geconsolideerde staat van baten en lasten, categoriale indeling (in euro's)

Lasten	2012	2012 begroting	2011
Salarislasten	17.334.306	16.205.886	16.284.166
Afschrijvingen	2.414.989	2.629.211	2.348.648
Huisvestingskosten	6.658.289	6.505.040	7.445.807
Aankopen	2.502.335	2.000.000	1.007.684
Overige lasten			
Vaste Collectie	1.090.956	1.474.324	1.354.104
Tijdelijke presentaties	2.247.012	1.562.566	2.253.011
Collectiefunctie	75.241	292.353	263.452
Wetenschappelijke functie	151.130	219.400	295.049
Algemeen beheer	5.510.332	4.986.236	5.777.245
Totale Lasten	37.984.591	35.875.016	37.029.165
Saldo uit gewone bedrijfsvoering	-2.276.618	638.400	950.963
Saldo rentebaten/-lasten	361.163	142.300	229.178
Saldo overige buitengewone baten en lasten	-10.121	-780.660	-
Mutatie aankoopfonds	-251.999	-	-2.182.052
Exploitatie resultaat	-2.177.576	40	-1.001.911
Resultaatbestemming:			
Toegevoegd aan Bestemmingsreserve 'Museum Mesdag'	-57.000	-	-399.000
Toegevoegd resp. onttrokken aan bestemmingsfonds OC&W	-	-	-825.238
Toegevoegd aan Bestemmingsreserve 'Organisatie Ontwikkel Traject'	-	-	-400.000
Onttrokken resp. toegevoegd aan de algemene reserve	-2.120.576	40	622.327
	-2.177.576	40	-1.001.911

Geconsolideerde staat van baten en lasten, functionele indeling (in euro's)

Baten	Publieksfuncties			Collectiefuncties			Wetenschappelijke functie	
	Totaal	Vaste presentatie	Tijdelijke presentatie	Onderzoek & Registratie	Conserveren & Restaureren	Verwerven & Afstoten	Onderzoek & Documentatie	Algemeen Beheer
Functioneel →								
Categoriaal ↓								
Directe opbrengsten								
Publieksinkomsten	15.200.072	12.081.832	3.118.240	-	-	-	-	-
Sponsorinkomsten	273.520	193.520	80.000	-	-	-	-	-
Overige inkomsten	1.826.486	380.478	1.446.007	-	-	-	-	-
Indirecte opbrengsten	7.715.479	5.963.841	1.751.638	-	-	-	-	-
Totale opbrengsten	25.015.557	18.619.671	6.395.885	-	-	-	-	-
Subsidie OCW								
Onderdeel huren	3.939.398	3.560.814	-	-	33.311	-	-	345.273
Onderdeel exploitatiebijdragen	3.249.164	1.674.253	418.563	6.697	75.898	6.697	163.999	903.057
Overige subsidies/bijdragen								
Subsidies uit publieke middelen	579.979	425.449	106.362	1.160	13.144	1.160	28.402	4.301
Bijdragen uit private middelen	2.881.068	28.556	25.837	-	-	2.711.527	115.150	-
Bijdragen uit VSBfonds	42.808	-	-	-	-	42.808	-	-
Totaal Bijdragen	10.692.417	5.689.072	550.762	7.857	122.353	2.762.191	307.551	1.252.631
Totale baten	35.707.973	24.308.744	6.946.647	7.857	122.353	2.762.191	307.551	1.252.631
Lasten								
Salarislasten	17.334.306	8.055.797	2.013.949	46.476	337.405	46.476	752.740	6.081.463
Afschrijvingen	2.414.989	1.277.759	317.134	1.755	20.620	1.755	22.372	773.595
Huisvestingskosten	6.658.289	5.253.753	368.728	-	36.833	-	-	998.976
Aankopen	2.502.335	-	-	-	-	2.502.335	-	-
Overige lasten								
Vaste Collectie	1.090.956	1.090.956	-	-	-	-	-	-
Tijdelijke presentaties	2.247.012	-	2.247.012	-	-	-	-	-
Collectiefunctie	75.241	-	-	24.132	94.255	5.118	-	-
Wetenschappelijke functie	151.130	-	-	-	-	-	151.130	-
Algemeen beheer	5.510.332	2.378.004	594.501	-	-	-	-	2.537.826
Totale lasten	37.984.591	18.056.269	5.541.325	24.098	489.114	2.555.684	926.242	10.391.859

Saldo uit gewone Bedrijfsvoering	2.276.618-	6.252.474	1.405.322	16.241-	366.760-	206.507	618.691-	9.139.229-
Saldo rente baten/-lasten	361.163	-	-	-	-	-	-	361.163
Saldo overige buitengewone baten en lasten	10.121-	-	-	-	-	-	-	10.121-
Mutatie aankoopfonds	251.999-	-	-	-	-	251.999-	-	-
Subtotaal	99.042	-	-	-	-	251.999-	-	351.041
Saldo uit bedrijfsvoering	2.177.576-	6.252.474	1.405.322	16.241-	366.760-	45.492-	618.691-	8.788.187-
Toerekening algemeen beheer*	-	8.255.267-	1.855.475-	21.443	484.241		816.870	8.788.187
Exploitatieresultaat	2.177.576-	2.002.793-	450.153-	5.202	117.481	45.492-	198.179	-

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Deze controleverklaring is afgegeven ten behoeve van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Aan: de Raad van Toezicht van Stichting Van Gogh Museum te Amsterdam.

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit rapport opgenomen jaarrekening 2012 Stichting Van Gogh Museum te Amsterdam gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2012 en de exploitatierekening over 2012 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van gehanteerde grondslagen voor de financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de entiteit is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven alsmede voor het opstellen van het bestuursverslag, beide in overeenstemming met het Handboek Verantwoording Cultuursubsidies Instellingen 2009-2012, alsmede hetgeen is opgenomen in de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, in het bijzonder Richtlijn 640 "Organisaties zonder winststreven". Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming dienen te zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. Het bestuur is ten slotte verantwoordelijk voor een zodanig interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van de relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden en het Controleprotocol Cultuursubsidies Instellingen 2009-2012. Dit vereist dat wij voldoen aan voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan

alsmede voor de naleving van de relevante wet- en regelgeving, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en van de redelijkheid van de door het bestuur van de stichting gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Van Gogh Museum te Amsterdam per 31 december 2012 en van het resultaat over 2012 in overeenstemming met het Handboek Verantwoording Cultuursubsidies Instellingen 2009-2012. Tevens is daarmee voldaan aan de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving en in het bijzonder Richtlijn 640: "Organisaties zonder winststreven".

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties over 2012 voldoen aan de eisen van financiële rechtmatigheid. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals die in de subsidiebeschikking en het Controleprotocol Cultuursubsidies Instellingen 2009-2012 zijn vermeld.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder e en f BW vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het bestuursverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 BW en het Handboek Verantwoording Cultuursubsidies Instellingen 2009-2012 is opgesteld, en of de in artikel 2:392 lid 1 onder b en met h BW vereiste gegevens zijn toegevoegd. Tevens vermelden wij dat het bestuursverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Amsterdam, 10 april 2013
Dubois & Co. Registeraccountants

Origineel getekend door:

M. Karman en P.A.J.M. Bonants